

แนวปฏิบัติที่ดีในการทำวิจัยเพื่อตอบโจทย์ชุมชน

การวิจัยเพื่อตอบโจทย์ชุมชนนั้น มีแนวปฏิบัติที่ควรดำเนินการดังนี้

1. การเลือกชุมชนในการศึกษาวิจัย อาจเลือกในประเด็นต่างๆ ที่สำคัญคือ

- ความโดดเด่นของชุมชน กล่าวคือ ในบางชุมชนอาจมีความโดดเด่น หรือมีความเข้มแข็งในเรื่องในเรื่องหนึ่ง ซึ่งความโดดเด่นหรือความเข้มแข็งของชุมชนนั้นจะมีประโยชน์อย่างมากในการศึกษาวิจัย เนื่องจากชุมชนดังกล่าวจะสามารถนำไปเป็นต้นแบบสำคัญเพื่อการพัฒนาชุมชนอื่นต่อไป

- ปัญหาหรือความต้องการของชุมชน กล่าวคือ ชุมชนบางชุมชนมีปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน หรือบางชุมชนมีความต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายในชุมชน เหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญที่นำไปสู่การศึกษาวิจัยถึงความต้องการของคนในชุมชนเพื่อการพัฒนาชุมชนได้อย่างตรงประเด็น

2. ศึกษารายละเอียดชุมชนให้ครบทุกด้าน เมื่อทราบรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับชุมชนนั้นแล้ว การวิจัยเพียงโดยทำเป็นโครงการวิจัยเดียวอาจไม่สามารถตอบคำถามได้ครบทุกประเด็น ดังนั้น การวิจัยชุมชนจึงอาจประกอบด้วยการศึกษาวิจัยย่อยหลายๆ โครงการ เพื่อช่วยกันมองชุมชนและสังคมในแง่มุมต่าง ๆ กัน และรูปแบบการวิจัยก็อาจใช้วิธีการแบบผสมผสานเพื่อให้เข้าถึงข้อมูลได้ดีที่สุด

3. เน้นการวิจัยแบบมีส่วนร่วม กล่าวคือ วิจัยชุมชนที่ประสบความสำเร็จนั้นควรเปิดโอกาสหรือชักจูงให้คนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในงานวิจัย โดยเน้นให้คนในชุมชนตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นต่อชุมชนเป็นหลัก ที่สำคัญคนในชุมชนจะมีความเข้าใจปัญหาหรือความต้องการของชุมชนได้ดีที่สุด ขณะเดียวกันเมื่อการวิจัยเสร็จสิ้นแล้วคนในชุมชนก็จะเป็นผู้ดูแลชุมชนต่อไปเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาขึ้นอีก

4. นำผลสรุปของการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ทั้งนี้ผลของงานวิจัยต้องสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเป็นรูปธรรม ที่สำคัญหลังจากที่ทำวิจัยเสร็จแล้วทีมวิจัยก็จะออกจากพื้นที่ ดังนั้น ควรมีการจัดตั้งกลุ่มคนในชุมชนดูแลและสานต่อในเรื่องที่ทำวิจัยเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาขึ้นในชุมชน และนำไปสู่ชุมชนที่เข้มแข็งอย่างยั่งยืนต่อไป

อ้างอิง

โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์. (2555). **วิถีชุมชน : เครื่องมือ 7 ชั้น**ที่ทำให้งานชุมชนง่าย ได้ผล และสนุก. นนทบุรี: สำนักวิจัยสังคมและสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข.

ธร ปิติตล. (2558). **แนวคิดเรื่องชุมชนนิยมกับการส่งเสริมเสรีภาพ**, ชุดหนังสือสำรวจองค์ความรู้เพื่อการปฏิรูป ประเทศไทย มุทธนิธินิสาธารณสุขแห่งชาติ สืบค้นจาก <http://v-reform.org/wp-content/uploads/2014/แนวคิดเรื่องชุมชนกับการส่งเสริมเสรีภาพ.pdf> สืบค้นเมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2560.

USRมช. ใช้ “พร้าวโมเดล” บ่มเพาะบัณฑิต “สร้างคน-สร้างองค์ความรู้” ส่งมอบจิตสาธารณะและดูแลสิ่งแวดล้อม ก้าวสู่การวัดผลที่กระบวนการเรียนรู้, สืบค้นจาก <http://thaipublica.org/2014/08/cmu-usr-phrao-model/> สืบค้นเมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2560.